

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/28/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117217730
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:2117217730.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a sudcov JUDr. Janky Benkovičovej a Mgr. Martina Štubniaka, v spore žalobcu K. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z., N. C. D. Z. R. XXXX/X, proti žalovanej Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Štúrova 2, o náhradu škody, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 10C/10/2018-217 zo dňa 23. 08. 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom Okresný súd Lučenec (ďalej tiež „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvostupňový súd“) žalobu žalobcu o náhradu škody 152.250,-Eur zamietol. Rozhodol, že žalobca nemá nárok na náhradu trov konania. Zároveň rozhodol, že žalovanej sa nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznáva.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa podanou žalobou, pôvodne podanou na Okresný súd Trnava domáhal zaplataenia nemajetkovej ujmy vo výške 150.000,-Eur a náhrady škody 2.250,-Eur voči žalovanej.

3. Žalobu odôvodnil tým, že uznesením vyšetrovateľa policajného zboru zo dňa 31.07.2009 ČVS:ORP-198/OEK-LC-2009 mu bolo vznesené obvinenie pre trestný čin podvodu podľa § 250 odsek 1,3 zákona číslo 140/1961 Zb. Trestný zákon, kvôli tomu, že dňa 09.03.2004 v Lučenci s Y. V. uzavrel kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bol predaj osobného motorového vozidla značka Škoda Octavia evidenčné číslo XXX.XXX,-Sk, za sumu 300.000,-Sk, pričom finančné prostriedky súčasne od kupujúceho aj prevzal v hotovosti a prehlásil, že je výlučným vlastníkom vozidla, avšak skutočným vlastníkom vozidla na základe uzavretej leasingovej zmluvy číslo XX.XX.XXXX zo dňa 06.06.2002 bola spoločnosť GE CAPITAL LEASING, a.s. Bratislava. Uvedeným konaním mal H. V. spôsobiť škodu vo výške 300.000,-Sk. Okresný súd v Lučenci dňa 06.06.2007 pre uvedené obvinenie vydal na žalobcu príkaz na zatknutie pod číslom 0Tp/45/2007 a dňa 25.04.2008 európsky zatýkací rozkaz číslo 0Tp45/2008. Pre uvedené obvinenie bol žalobca po dobu 7 rokov uverejňovaný v Novohradských novinách a iných novinách a v TV, ako osoba, pre ktorú sa vedie pátranie pre uvedené obvinenie. Žalobca proti uzneseniu vyšetrovateľa o vznesení obvinenia podal sťažnosť, ktorú prokurátor Okresnej prokuratúry uznesením sp. zn.: 2Pv/287/09/606-81 zo dňa 07.02.2017 podľa § 193 odsek 1 písmena c) Trestného poriadku zamietol ako nedôvodnú. Uznesenie vyšetrovateľa policajného zboru tak nadobudlo právoplatnosť dňa 07.02.2017. Dňa 15.02.2017 žalobca podal návrh na Generálnu prokuratúru SR na zrušenie právoplatného uznesenia prokurátora Okresnej prokuratúry spisová značka 2Pv/287/09/6606-81 zo dňa 07.02.2017. Dňa 17.06.2017 generálny prokurátor Slovenskej republiky v tejto veci rozhodol podľa § 363 odsek 1, § 366 odsek 1, odsek 2 a § 367 odsek 1 písmeno b) Trestného poriadku tak, že právoplatným uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry v Lučenci spisová značka 2Pv/287/09/6606-81 zo dňa 07.02.2017 bol porušený zákon v neprospech obvineného -

žalobcu. Týmto bolo zrušené uvedené uznesenie, ako aj uznesenie vyšetrovateľa ČVS:ORP-198/OEK-LC-2009. Žalobca utrpel škodu, ktorá pozostáva z úhrady nákladov, ktoré uhradil v súvislosti s trestným stíhaním advokátovi X.XXX,-Eur. E. H. a E.. A. H. vo výške 1.250,-Eur a 1.000,-Eur, čo činí spolu za osem rokov zastupovania 2.250,-Eur. Keďže trestné stíhanie bolo vznesené v roku 2009 a až v roku 2017 bolo zastavené, bol žalobca vystavený po dlhú dobu neistote o svojom osude a trestné stíhanie malo vplyv na jeho povesť a postavenie v zamestnaní, ako aj v spoločnosti, a to hlavne pre neustálu medializáciu a uverejňovanie jeho fotografie v lučenských novinách - Novohradské noviny. Jeho rodina je braná zle a je spoločensky v kruhu známych odsudzovaná, čo možno považovať už za určitú formu sankcie. Synovi žalobcu v škole deti ukazovali v novinách jeho fotografiu a odsudzovali ho ako syna obvineného z podvodu. Postavenie obvineného je stresujúce, lebo spoločnosť obvineného prakticky stotožňuje s osobami odsúdenými a hrozba trestu komplikuje obvinenému možnosť viesť a plánovať osobný život. Podstata nároku žalobcu je v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania v roku 2009, na ktorý orgány nemali zákonné právo, lebo skutok, pre ktorý žalobcu obvinili, bol premlčaný a takto bol osem rokov nezákonne stíhaný. Orgány činné v trestnom konaní postupovali nezákonne, čím došlo k zrušeniu právoplatného uznesenia, uznesenie obvinenia pre nezákonnosť. Žalobca po prepustení z výkonu trestu v inej veci v roku 2014 začal podnikať so svojou družkou H. K.. Chcel, aby trestné konanie bolo čím skôr ukončené, alebo rozhodnuté súdom a opakovane on aj jeho advokát E.. A. H. navštevoval vyšetrovateľa policajného zboru. Trestné stíhanie nezákonne vedené proti žalobcovi ho poškodilo i vo vedení kresťanskej charity - materiálna pomoc chudobným, v ktorej je výkonný podpredseda štatutár a tiež ho poškodilo na živnosti. Vzhľadom na uvedené žiadal nemajetkovú ujmu vo výške 150.000,-Eur. Žalobca predložil súdu v rámci prostriedkov procesného útoku uznesenie Okresného riaditeľstva PZ v Lučenci úrad justičnej a kriminálnej polície PZ ČVS:ORP-198/OEK-LC-2009, uznesenie Okresnej prokuratúry Lučenec 2Pv287/09-6606-81.

4. Žalovaný vo vyjadrení k podanej žalobe navrhol žalobu zamietnuť.

5. Okresný súd Trnava uznesením sp. zn. 27C/65/2017-52 zo dňa 23.01.2018 ustálil, že na strane žalovaného koná za Slovenskú republiku Generálna prokuratúra Slovenskej republiky.

6. Žalovaný svojím podaním zo dňa 08.02.2018 vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Trnava, na základe čoho Okresný súd Trnava postúpil dňa 21.02.2018 vec na Okresný súd Lučenec.

7. Okresný súd uznesením zo dňa 23.04.2018 vyzval žalobcu na predloženie žiadosti o predbežné prerokovanie žaloby, ktorá predchádzala podaniu žaloby na súd. Žalobca predložil vlastnoručne napísaný originál písomného dokumentu označeného ako Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody Generálnou prokuratúrou SR z 27.06.2017.

8. Žalovaný vo vyjadrení doručenom súdu 12.02.2019 uviedol, že žalobca nepodal na Generálnu prokuratúru SR žiadnu žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, respektíve ani iný obdobný návrh.

9. Žalobca k vyjadreniu žalovaného uviedol, že podľa § 15 ods. 1 zákona číslo 514/2003 Z. z. sa pokúsil nárok na náhradu škody prejednať s Generálnou prokuratúrou, kedy táto žiadosť bola doručená v jednom liste, kde bola vložená aj sťažnosť v inej veci. Podľa odpovede na opakovanú žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody je zrejmé, že Generálna prokuratúra Slovenskej republiky žiadosť žalobcu nezaregistrovala a toto sa nestalo jeho chybou. O opakovanej žiadosti Generálna prokuratúra Slovenskej republiky odmietla konať a vyhlásila, že prerokovanie je bezpredmetné.

10. Okresný súd žalobcom predloženú žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody Generálnou prokuratúrou SR v zmysle ustanovenia § 4 odsek 1 písmeno f) zákona 514/2003 Z.z. zo dňa 27.06.2017, vyhodnotil tak, že uvedený písomný dôkazný prostriedok napísaný rukou žalobcu nepreukazuje, potom čo uplatnenie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody Generálnou prokuratúrou spochybnil žalovaný, že došlo k skutočnému uplatneniu tejto žiadosti žalobcom. Žalobca v tejto súvislosti neprodukoval žiadne iné dôkazy, ktoré by preukázali, že uvedenú žiadosť podal na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky s uvedeným dátumom uvedený deň. A ani žalobcom navrhnuté dôkazy túto skutočnosť preukazovať nemali. Okresný súd poukázal aj na to, že ak by aj uvedenú žiadosť z 27.06.2017 žalobca podal na Generálnu prokuratúru, žaloba

bola podaná na súd 11.07.2017, teda je vysoko pravdepodobné, že uvedená žiadosť nemohla byť v uvedenej lehote do 11.07. predjednaná. Z oznámenia Okresnej prokuratúry Lučenec zo dňa 30.04.2019 číslo 2Pv43/17/6606-37 okresný súd zistil, že Okresná prokuratúra žalobcovi oznámila, že na základe písomného podania žalobcu zo dňa 15.03.2019 generálny prokurátor uznesením spisová značka IVPz 52/17/1000-12 zo dňa 12.06.2017 podľa § 363 odsek 1 Trestného poriadku a nasledovne zrušil uznesenie okresného prokurátora Okresnej prokuratúry v Lučenci, spisová značka 2Pv287/09/6606-81 zo dňa 07.02.2017 ako aj uznesenie vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ Úradu justičnej a kriminálnej polície Lučenec spisová značka ORP-198/OEK-LC-2009 zo dňa 31.07.2009 vo výroku, ktorým bolo voči žalobcovi podľa § 206 odsek 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie za trestný čin podvodu podľa § 250 odsek 1,3 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 31.12.2005. Zároveň vyšetrovateľovi policajného zboru bolo prikázané, aby vo veci znova konal a rozhodol. Následne vyšetrovateľ PZ uznesením spisová značka ORP-198/OEK-LC-2009 zo dňa 10.07.2017 podľa § 215 odsek 1 písmeno d) Trestného poriadku s poukazom na § 9 odsek 1 písmeno a) Trestného poriadku trestné stíhanie v uvedenej trestnej veci zastavil, lebo trestné stíhanie z dôvodu premlčania je neprípustné. Citované uznesenie vyšetrovateľa PZ o zastavení trestného stíhania žalobcovi doručené nebolo, nakoľko v predmetnej trestnej veci už nebol obvinený.

11. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 3 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej tiež „Zákon o zodpovednosti za škodu“, alebo tiež „ZZŠ“), podľa § 4 ods. 1, 2 Zákona o zodpovednosti za škodu, podľa § 9 ods. 1 Zákona o zodpovednosti za škodu, podľa § 15 ods. 1 a podľa § 6 Zákona o zodpovednosti za škodu.

12. Okresný súd vznesenú námietku miestnej nepríslušnosti žalobcom považoval za nedôvodnú. Uviedol, že pokiaľ sa jedná o námietku miestnej nepríslušnosti, ktorú žalobca podal súdu dňa 19.03.2018, súd ju nepovažoval za dôvodnú. Podľa § 13 CSP je na konanie v prvej inštancii miestne príslušný všeobecný súd žalovaného. V súlade s § 17 CSP je všeobecným súdom štátu súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá uplatnené právo. Nakoľko v danom prípade je nezákonným rozhodnutím, od ktorého si žalobca zakladá právo na náhradu škody rozhodnutie vyšetrovateľa OR PZ v Lučenci resp. rozhodnutia Okresnej prokuratúry Lučenec, je zrejmé, že tieto rozhodnutia sú v súlade s § 17 CSP skutočnosťami, ktoré nastali v obvode Okresného súdu Lučenec a tento súd je príslušný na rozhodnutie o žalobcovom nároku. Preto v súlade s § 42 CSP námietku žalobcu o miestnej príslušnosti vyhodnotil ako nedôvodnú a neprihliadol na ňu.

13. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca sa domáhal náhrady škody a to nemajetkovej ujme vo výške 150.000,-Eur a majetkovej škody vo výške 2.250,-Eur. Podľa § 3 odsek 1 ZZŠ zodpovedá štát podľa podmienok ustanovených samotným zákonom za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, alebo nesprávnym úradným postupom. Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci sú za a) nezákonné rozhodnutie verejnej moci alebo jeho nesprávny úradný postup, za b) existencia škody, za c) príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a škodou. V danom prípade musí preukázať existenciu podmienok zodpovednosti žalovanej za škodu žalobca, t. j. aj existenciu nezákonného rozhodnutia, alebo nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci, existenciu škody a príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo nesprávnym úradným postupom. Podľa žalobcom tvrdených skutočností škoda žalobcovi mala vzniknúť začatím trestného stíhania a to uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru zo dňa 19.03.2009 pod ČVS ORP-198/OEK-LC-2009. Keďže voči uvedenému uzneseniu podal žalobca sťažnosť, ktorú Okresná prokuratúra zamietla, v zmysle § 4 odsek 1 písmeno f) ZZŠ koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, nakoľko neprichádza do úvahy aplikácia podľa § 4 odsek 1 písmeno b) bod 1, keďže prokurátor zamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa. Nezákonným rozhodnutím je v zmysle zákona číslo 514/2003 Z. z. rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktorá je v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky, alebo záväzkami Slovenskej republiky vyplývajúcej z platnej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, bolo z dôvodu nezákonnosti zrušené, alebo zmenené príslušným orgánom. V danom prípade žalobca svojimi skutkovými tvrdeniami a nepriamym dôkazom, ktorý však bol nesporný zo strany žalovanej preukázal, že rozhodnutie o vznesení obvinenia voči žalobcovi bolo zrušené Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky čím bol splnený predpoklad v súlade s § 6 odsek 1 ZZŠ.

14. Súd prvej inštancie uzavrel, že podľa § 15 odsek 1 ZZŠ je obligatónym predpokladom uplatnenia práva na náhradu škody na súde povinnosť požiadať orgán, ktorý koná v mene nositeľa zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci o náhradu škody, čím sa má predchádzať zbytočným súdnym sporom. Uvedená podmienka je stanovená povinne. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, žalobca nepreukázal, že by si splnil uvedenú povinnosť. Žalovaný spochybňoval, že by žalobca svoj nárok pred podaním žaloby na súd uplatniť na príslušnom orgáne. Pri uvedenom spochybnení zo strany žalovaného nemôže byť takýmto dôkazom len originál žiadosti vlastnou rukou napísaný žalobcom (podľa okresného súdu zrejme napísaným až dodatočne, po výzve súdu) bez akéhokoľvek písomného dôkazného prostriedku preukazujúceho podanie na pošte, alebo na príslušnom štátnom orgáne. Žalobca v tejto súvislosti nenavrhol žiadne dôkazy, ktoré by mali preukázať skutočnosť, že uvedenú žiadosť na žalovanú zastúpená Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky skutočne podal. Takto mal okresný súd za to, že žalobca si nespĺnil uvedenú povinnosť, teda je dôvodné žalobu zamietnuť, nakoľko sa jedná o obligatónny predpoklad úspešnosti nároku na súde, t. j. žalobca takúto žiadosť musí skutočne podať a preukázať, že si uplatnil náhradu škody v rozsahu, v ktorom si uplatňuje pred súdom aj na príslušnom orgáne štátnej správy zastupujúcej Slovenskú republiku. Z uvedených dôvodov okresný súd žalobu o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy zamietol. Nevykonal žalobcom navrhnutú dokazovanie spočívajúce vo výsluchu navrhnutých svedkov, nakoľko títo podľa označenia žalobcom nemali preukazovať skutočnosť, že žalobca uvedenú žiadosť na orgáne štátnej správy skutočne podal.

15. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol aplikujúc § 255 ods. 1 CSP a § 257 CSP. Uviedol, že žalobca bol v plnom rozsahu neúspešný, preto mu okresný súd nepriznal náhradu trov konania. Žalovaná, ktorá by mala nárok na náhradu trov konania v súlade s § 255 ods. 1 CSP však uviedla, že príslušnú náhradu trov konania si neuplatňuje, preto jej okresný súd aplikujúc § 257 CSP náhradu trov konania nepriznal.

16. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca (ďalej tiež „odvolateľ“), domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia veci okresnému súdu na nové konanie, resp. zmeny odvolaním napadnutého rozhodnutia tak, aby odvolací súd sám vo veci rozhodol.

17. Odvolateľ v podanom odvolaní uviedol, že súd odôvodnil zamietnutie jeho žaloby nesplnením obligatórnej povinnosti uvedenej v § 15 ods. 1 ZZŠ tým, že údajne nepožiadaval nositeľa zodpovednosti za jemu spôsobenú škodu pri výkone verejnej moci o náhradu škody. Odvolateľ uviedol, že nič z toho sa nezakladá na pravde a preto podal trestné oznámenie pre marenie spravodlivosti na pracovníka Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ktorý jeho žiadosť z 27. 06. 2017 nezaregistroval, pričom on túto na Generálnu prokuratúru SR podal a do dnešného dňa v šesťmesačnej lehote mu na túto Generálna prokuratúra SR neodpovedala. Uviedol tiež, že to, že sa jedná o originál žiadosti nevyklučuje, že je to len jeho vlastnoručný opis - kópia žiadosti, ktorú zaslal na generálnu prokuratúru. Poukázal na to, že v prílohe zasiela dôkaz o tom, že vo väznici nevyhotovujú kópie listín (žiadosť o odkopírovanie žaloby), kde podľa neho jasne vyplýva, že ak chcel vyhotoviť kópiu podania na Generálnu prokuratúru SR, musel ju sám osobne spísať. Uviedol, že svoju povinnosť vyplývajúcu mu z § 15 ods. 1 ZZŠ splnil a doručil súdu kópiu podania. To, že Generálna prokuratúra SR pochybila, nie je jeho problém a on vo výkone trestu nevie toto ovplyvniť. V súdnom spise sa nachádza vyjadrenie Generálnej prokuratúry SR, v ktorom síce generálna prokuratúra klame a tvrdí, že jej nebolo doručené jeho podanie z 27. 06. 2017, ale zároveň uvádza, že aj keby došlo, jeho nárok vyplývajúci z opakovanej žiadosti mu neuznáva a odškodniť ho nechce a má nechať vec rozhodnúť súdom. V odvolaní odvolateľ tiež uviedol, že ponecháva na rozhodnutie odvolacieho súdu, či je rozhodnutie okresného súdu nestranné a spravodlivé a v súlade s Ústavou SR a s ohľadom na právo na spravodlivé súdne konanie, nezávislý súd a rovnosť zbraní. Uviedol, tiež, že sa pokúsi vyžiadať si z evidencie ÚVTOS potvrdenie, že niekedy po 27. 06. 2017, alebo či v ten deň list na Generálnu prokuratúru SR zaslal. Odvolateľ namietal tiež, že pojednávanie prebehlo bez jeho prítomnosti. Súd ho ani neinformoval, že musí o účasť na pojednávaní požiadať. Odvolateľ tiež uviedol, že dal možnosť žalovanej strane o mimosúdne vyrovnanie, a to podaním zo dňa 27. 06. 2017. Ak toto chybou pošty, či úradníkov na Generálnej prokuratúre SR doručené a zaevidované nebolo, podal aj opakovanú žiadosť o náhradu škody, od ktorej prešlo viac ako 6 mesiacov tiež a Generálna prokuratúra SR sa zmohla len na odpoveď, ktorá je súčasťou spisu, a to, že už o tejto žiadosti nie je potrebné rozhodnúť, nakoľko vo veci už koná súd. Požiadaval odvolací súd, aby si vyžiadal od Generálnej prokuratúry SR stanovisko, prečo táto nerozhodla o jeho opakovanej žiadosti o mimosúdne vyrovnanie a náhradu škody. Nie on nespĺnil zákonom vyžadované obligatórne podmienky, ale bola to Generálna prokuratúra SR - žalovaná strana.

18. V lehote na podanie odvolania žalobca doplnil svoje odvolanie podaním zo dňa 30. 09. 2019, ktoré bolo okresnému súdu doručené dňa 03. 10. 2019. V doplnení odvolania odvolateľ požiadal o zabezpečenie dôkazu výpisu z evidencie ním odoslanej pošty vedenej v ÚVTOS Želiezovce, kde je zaevidovaný list z 29. 06. 2017 a 03. 07. 2017, v ktorých jednom z nich zasielal žiadosť na Generálnu prokuratúru SR z 27. 06. 2017. Odvolateľ uviedol, že tento dôkaz vydá väznica len súdu na vyžiadanie a tento dôkaz potvrdzuje, že na Generálnu prokuratúru SR zasielal žiadosť o odškodnenie a jedná sa o ním ručne opísanú kópiu, ktorú okresný súd spochybnil. Odvolateľ tiež uviedol, že dňa 03. 09. 2019 požiadal pedagóga ÚVTOS Želiezovce o výpis z evidencie pošty zaslanej na Generálnu prokuratúru SR od 20. 06. 2017. Z odpovedi je zrejmé, že list, ktorého súčasťou bola aj žiadosť o mimosúdne odškodnenie a náhradu škody z 26. 07. 2019, zaslal na Generálnu prokuratúru SR dňa 29. 06. 2017, najpozdejšie však 03. 07. 2017.

19. Žalovaná vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedla, že považuje napadnutý rozsudok okresného súdu za zákonný a spravodlivý. Žalobca nepodal na Generálnu prokuratúru SR žiadnu žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, resp. iný obdobný návrh a Generálna prokuratúra SR so žalobcom doteraz jeho žiadosť neprerokovala. Uvedené vyplýva i zo skutočnosti, že svoje pochybenie si sám uvedomil a snažil sa ho zhojiť oneskorenou žiadosťou podanou na generálnu prokuratúru SR po podaní žaloby, o ktorej prejednávani sa aktuálne koná. Vo vzťahu k námietke odvolateľa, že pojednávanie prebehlo bez jeho účasti, žalovaná uviedla, že v zmysle jednotlivých ustanovení zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov je zrejmé, že odsúdenému je dovolené požiadať ústav o dopravu na súd, na pojednávanie, kde je účastníkom konania. Preto skutočnosť, že tak žalobca neurobil, nemôže byť vyčítaná práve konajúcemu súdu prvého stupňa a tým nemôže vyvolať prípadnú vadu konania.

20. Na vyjadrenie žalovanej reagoval žalobca odvolacou replikou, v ktorej požiadal, aby si súd z Generálnej prokuratúry SR vyžiadal kópie všetkých žalobcových podaní od 01. 01. 2017 do 01. 01. 2020. V jednom z týchto by mala byť žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody vložená ako súčasť listu zaslaných v jednom liste. Poukázal na to, že opakovane podal žiadosť na Generálnu prokuratúru SR, nakoľko na tú prvú mu nebolo odpovedané dlhšiu dobu a prišla odpoveď, že už o tejto netreba rozhodovať, lebo vo veci už koná a rozhoduje súd. Opakovane uviedol, že vo výkone trestu nie je možné vyhotoviť kópiu ním spísaných podaní, ale je možné len vyhotoviť rukou opísanú kópiu toho čo zaslal.

21. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, len v rozsahu podľa § 379 CSP a z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie podľa § 391 ods. 1 CSP na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

22. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

23. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu ide vtedy, ak súd nepoužil správny predpis, alebo ak síce aplikoval správny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

24. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa práve dopustil vyššie uvedeného pochybenia.

25. Podľa § 15 ods. 1 ZZŠ, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo inými hrozbami osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobený nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

26. Podľa § 16 ods. 3 ZZŠ, ak žiadosť už bola prerokovaná, príslušný orgán túto skutočnosť oznámi žiadateľovi s odôvodnením, že žiadosť už bola prerokovaná a na opakovanú žiadosť príslušný orgán ďalej neprihliada.

27. Účelom inštitútu predbežného prerokovania nároku na náhradu škody upraveného v § 15 a § 16 ZZŠ je snaha predchádzať zbytočným súdnym sporom. Zákon stanovuje obligatórne prejednanie nároku na náhradu škody v prípadoch, keď škoda bola spôsobená nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním, alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochranu opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. V praxi to znamená, že ešte pred prípadným uplatnením práva na náhradu škody na súde, je nutné požiadať o náhradu škody orgán, ktorý koná v mene štátu, alebo v mene územnej samosprávy vo veci náhrady škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z.

28. Predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, je procesná podmienka konania pred súdom (k tomu porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/134/2011 z 14.11.2013, prípadne Cpjf 145/78).

29. Okresný súd správne v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že obligatónym predpokladom uplatnenia práva na náhradu škody na súde je povinnosť požiadať orgán, ktorý koná v mene nositeľa zodpovednosti za spôsobenú škodu, o predbežné prerokovanie nároku. Konajúci súd však nevzal na zreteľ, že predbežné prerokovanie nároku je procesnou podmienkou konania v zmysle § 161 ods. 1 CSP, bez splnenia ktorej nemôže súd vo veci konať. Súdna prax pritom v tejto spojitosti už dávnejšie dospela k záveru, že pokiaľ si poškodený uplatní nárok na náhradu škody na súde bez toho, aby ho vopred prerokoval s príslušným orgánom, nemôže súd žalobu zamietnuť, avšak ani konanie bez ďalšieho zastaviť, ale má poškodeného (žalobcu) vyzvať na odstránenie nedostatku tejto podmienky s určením lehoty, čo napokon okresný súd i urobil, keď uznesením zo dňa 23. 04. 2018 vyzval žalobcu na predloženie žiadosti o predbežné prejednanie žaloby, ktorá predchádza podaniu žaloby na súd. Konkrétne ide o uznesenie Okresného súdu Lučenec č. k. 10C/10/2018-102 zo dňa 23. 04. 2018. Až v prípade, že by sa táto výzva minula účinkom, prichádza do úvahy zastavenie konania podľa § 161 ods. 2 CSP (k tomu porovnaj napr. R 28/1978 a R 20/1981). Ak by však počas konania bol poškodeným (žalobcom) podaný návrh na predbežné prerokovanie, mal by súd vyčkať až do skončenia prerokovania pred príslušným ústredným orgánom bez toho, aby konanie prerušil. Rozhodnutie o veci tu totiž nezávisí od otázky, ktorú v konaní súd nie je oprávnený riešiť, ako to predpokladá pri prerušení konania podľa ust. § 162 ods. 1 písm. a) CSP (k tomu porovnaj napríklad Cpjf 145/78) .

30. Keďže okresný súd odvolaním napadnutým rozsudkom žalobu žalobcu zamietol z dôvodov, že žaloba si nespĺnil povinnosť vyplývajúcu mu z § 15 ods. 1 ZZŠ, je jeho rozhodnutie nesprávne, nakoľko vychádza z nesprávneho právneho posúdenia.

31. S poukazom na vyššie uvedené, odvolaciemu súdu tak neostávalo iné, ako odvolaním napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

32. Odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že zo strany žalobcu bola podľa jeho tvrdenia podaná jednak žiadosť o predbežné prerokovanie nároku zo dňa 27. 06. 2017, o ktorej žalovaný tvrdí, že mu doručená nebola a zároveň bola zo strany žalobcu počas už síce prebiehajúceho konania, doručená žalovanému opakovaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku (ktorú žalovaný ani nespochybňuje), na ktorú žalovaný odpovedal listom sp. zn. VI/4 Gc 79/18/1000-2 zo dňa 09. 05. 2018 tak, že „Vzhľadom k tomu, že Vašej žiadosti - návrhu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom v súčasnosti už prebieha súdne konanie, pričom o Vašom návrhu rozhodne súd, je predbežné prerokovanie Vašej žiadosti o nároku na náhradu škody bezpredmetné“. Čím Generálna prokuratúra SR dala žalobcovi najavo, že na opakovanú žiadosť neprihliada. V tejto súvislosti je ale potrebné zdôrazniť, že keďže predbežné prerokovanie nároku v zmysle § 15 ods. 1 ZZS je procesnou podmienkou konania (odstrániteľnou), je potrebné zo strany okresného súdu sa zaoberať žalobou žalobcu po vecnej stránke.

33. Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej vo veci. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie v zmysle § 396 ods. 3 CSP aj o trovách odvolacieho konania.

34. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods.2, veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).